

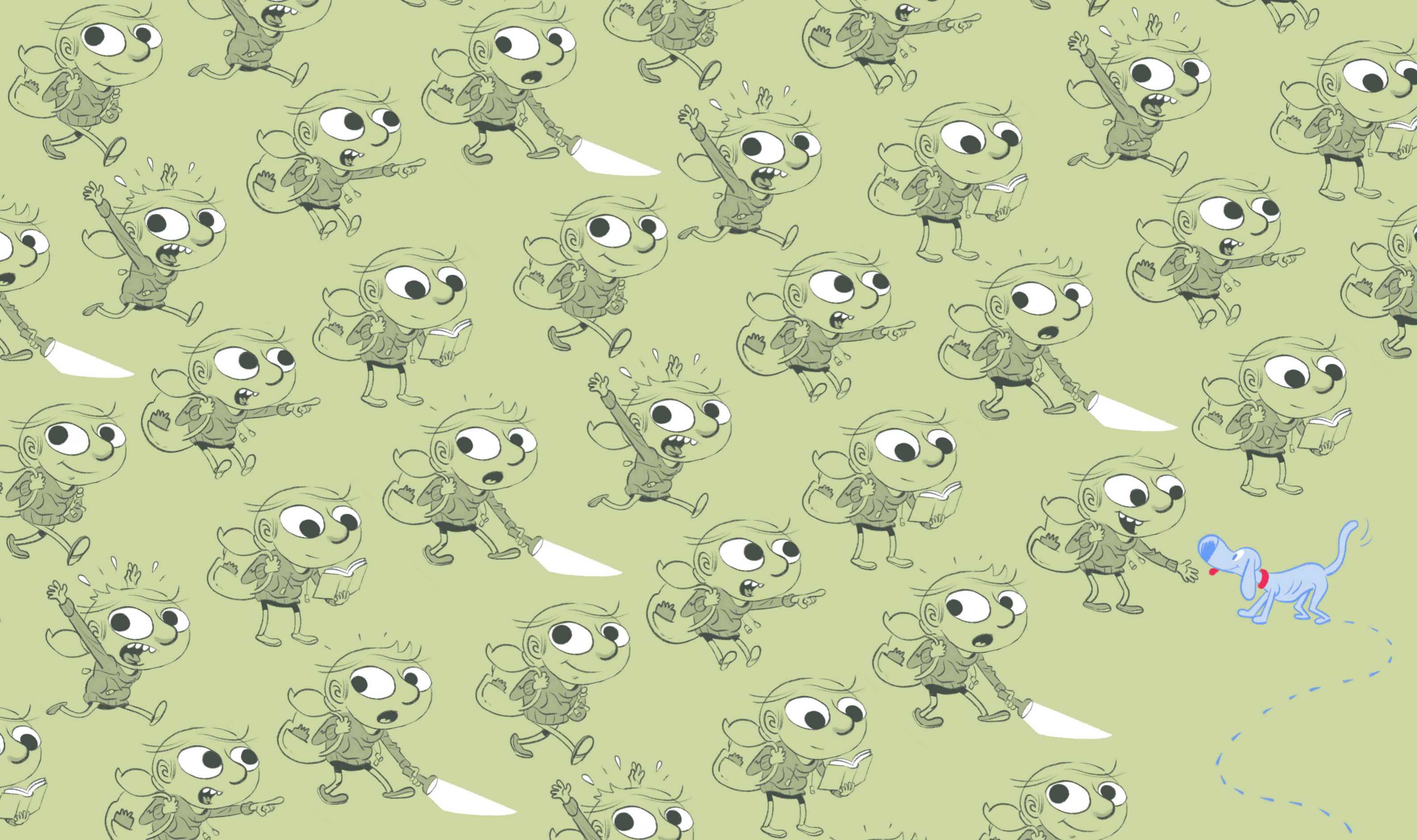
Liv tager på flugt

Af
Maria Hamilton og Peter Hermann

Red Barnet

MARIA HAMILTON OG PETER HERMANN

Liv tager på flugt

Liv tager på flugt

© Copyright Red Barnet og Peter Hermann 2023

Forfatter: Maria Hamilton
Redaktør: Stine F. Mathiasen

Tegninger og layout: Peter Hermann

Tryk: Litotryk København A/S
1. udgave, 1. oplag

Udgivet med støtte fra Danida

UDENRIGSMINISTERIET
Danida

Kopiering fra denne bog er kun tilladt i henhold til
overenskomst med Copydan

Alle rettigheder forbeholdes

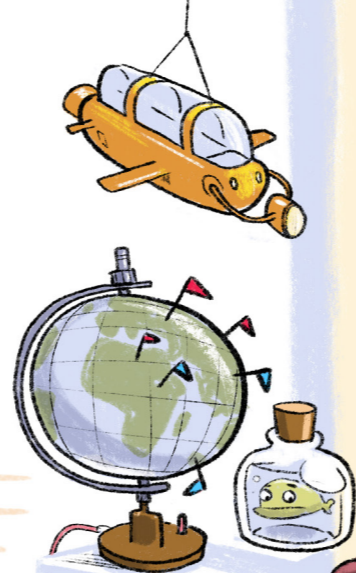
ISBN 978-87-94245-95-1

www.redbarnet.dk

Sami kommer i det store frikvarter, mens Liv spiller smørklat med Esma og Felix. Han går sammen med sin mor gennem skolegården.

”Sami har fortalt mig, at han engang fik et kamera af sin bedstefar, som han fotograferede med, da han boede i flygtningelejren. Nu vil han gerne vise jer nogle af billederne,” siger Malene. Hun klikker på sin computer og viser et billede på smartboardet.

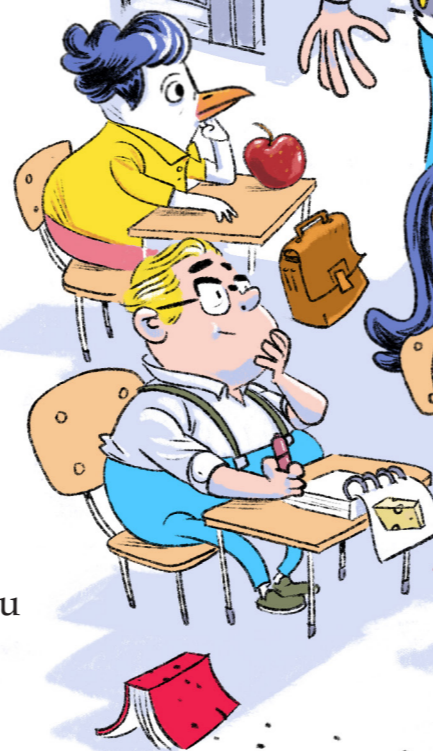
Da de kommer op i klassen, står han der.

”Det her er Sami. Han skal gå i vores klasse,” siger deres lærer Malene og smiler.

Sami stirrer stift ned i gulvet, som om han ønsker, han kan forsvinde ned i det.

”Sami er flygtet fra sin landsby, fordi en oversvømmelse ødelagde både deres hus og deres marker. Hele landsbyen forsvandt faktisk med vandet, så de kunne jo ikke blive boende og måtte flygte. Først var de i en flygtningelejr i deres eget land, og nu er de så kommet til Danmark,” forklarer Malene.

Sami stirrer stadig ned i gulvet. Det går op for Liv, at han nok ikke forstår dansk endnu.

På billedet står Samis mor ved siden af en lille pige på en mudret sti. Der er telte på begge sider af dem.

"Lillesøster," siger Samis mor og peger på pigen.

På det næste billede sidder moren og søsteren i teltet og spiller kort. Rundt om dem ligger tøj og sko. Det sidste billede viser børn, der griner og spiller bold. Liv kigger over på Sami og har svært ved at forestille sig, at han har boet i en flygtningelejr.

"Jaj hæller Sami," siger han og kigger ned.

Liv synes, han er modig, men hun tør ikke sige det. Heldigvis er Esmå ikke lige så genert.

"Ej, hvor sejt, at du allerede kan sige noget på dansk," siger hun og smiler til ham.

"Det er nemlig rigtigt," siger Malene og forklarer, at Sami bare lige ville hilse på, for han begynder først i klassen på mandag.

Sami og hans mor tager deres overtøj på.

"Vi ses på mandag!" siger Liv meget stille efter ham, da de går.

Liv følges med Felix og Esmas hjem fra skole. De skal alle tre sove hos hende og spise slik og se film. Det gør de tit om fredagen. Men hun glæder sig ikke lige så meget, som hun plejer. Hun kan ikke lade være med at tænke på Sami.

"Tænk, hvis det var os, der boede i telt og ikke vidste, hvornår vi kunne komme hjem igen?" siger hun.

"Ja, tænk, hvis det skete her i Danmark, det med vandet," siger Felix.

"Men vi kunne jo bare tage hjem til vores bedsteforældre, eller jeg kunne tage ned til mine oldeforældre i Tyrkiet og være virkelig langt væk," siger Esmas.

"Ja, der er du faktisk heldig, at du har to lande," siger Felix.

"Men ingen er heldige, hvis de ikke kan bo i deres hus, fordi det er oversvømmet," siger Liv.

De når frem til Livs hus. Hendes far vinker til dem inde fra køkkenet, og de går ind og smider taskerne i gangen.

"Hej med jer," siger faren.

"Har I haft en god dag?"

"Der kommer en ny dreng i klassen, som er flygtet," siger Felix.

"Nåh da, hvorfor er han flygtet?" spørger faren.

"Det var en oversvømmelse, der kom og skyllede hele deres landsby væk," siger Liv.

Hun får ondt i maven ved tanken om de billeder, de så fra flygtningelejren.

"Det er svært at forestille sig, hvordan det må være, ikke?" siger faren lidt stille.

Liv trækker Esma i ærmet. Hun vil ind på værelset.

Hendes far tager tre sodavandsis ud af fryseren.

Liv føler sig flov. Hun har gode venner og et hus, de kan være i. Det har Sami ikke haft i lang tid.

"Kom, vi går ind til mig," siger hun.

De sætter sig på Livs seng. Felix sutter slubrende på sin is.

"Jeg kunne faktisk godt tænke mig at være på flugt," siger han.

Et stykke is glider ned ad hans hage. Esmas griner af ham.

"Det kunne du da ikke. Vi ville jo ikke være der og nok heller ikke din bedste hundeven Woody," siger hun drillende.

"Hvorfor ikke? Hvem siger, man ikke kan have hunde med på flugt?" spørger Felix og smider sin tomme ispind i hovedet på Esmas.

"Ad, Felix, hvor er du klam!" råber hun og dupper sin is på hans kind. Han griner og tørrer det væk.

Liv forstår ikke, hvordan de bare kan pjatte og på en måde gøre grin med at være på flugt.

Hun tænker på, hvor bange Sami må have været, da oversvømmelsen kom, og hvor mærkeligt det må være, at hele ens liv og hverdag pludselig er væk. Så sidder man der i et telt med sin mor og spiller kort og aner ikke engang, hvornår man kan se sine venner igen.

"Hvad mener du så egentlig, Felix?" spørger hun og samler hans ispind op fra gulvet.

"Jeg mener, at det kunne være spændende at prøve at være på flugt. Bare lidt. For at vide, hvordan Sami havde det," siger han.

"Det kan vi ikke bare, vi er jo her. Se ud ad vinduet. Ikke noget vand!" siger Esmas og peger ud i Livs fredelige have.

Felix stiller sig ud på gulvet.

"Jeg har en idé!" siger han og slår ud med armene.
Liv håber ikke, han kommer med noget alt for pjattet.
Så vil hun hellere se en film.

Han råber ivrigt:

"Vi kan bare lege, at der kommer en kæmpe oversvømmelse, så vi bliver nødt til at flygte. Vi kan sætte en alarm, og når den ringer, har vi to minutter til at samle de ting, vi skal have med!"

Esma vender hovedet og kigger på Liv, som om hun vil sige: 'Han er blevet skør.'

"Men hvor skal vi så flygte hen?" spørger Liv.

"Det ved jeg!" råber Felix og rækker hånden op, som om han er i skole.

"Vi flygter sammen med alle vores naboer og skynder os ud af byen. Ned til marken bag din mormor og morfars gård, hvor vi slår telt op ligesom i sommerferien. Men vi leger bare, at det er et fremmed sted!"

Liv tænker sig lidt om. Det er måske ikke en helt dum idé at prøve, hvordan det er at flygte. For at forstå det bedre.

"Jeg vil gerne være med," siger hun.

"Okay. Så vil jeg også gerne. Men hvad med vores forældre, vi kan da ikke bare flygte uden at sige noget til dem?" siger Esma.

"Bare vent her, så fikser jeg det," siger Liv.

Hun løber ind på kontoret til sin far og spørger, om de må låne teltet og tage på tur hjem til mormor og morfar. Han siger, at det er en god idé i det gode vejr og skriver videre. Liv finder telt og tre soveposer i skabet i gangen og lægger det hele klar.

"Den er fikset," siger hun, da hun kommer tilbage.

"YES!" råber Felix.

Han har hentet stopuret i køkkenet, som Liv og hendes far bruger, når de bager kage. Han lukker øjnene og sætter en tid uden at kigge.

"Vi ved jo ikke, hvornår oversvømmelsen kommer," forklarer han. De lægger sig alle tre på sengen ved siden af hinanden og venter.

Selvom det bare er noget, de leger, kan Liv mærke sit hjerte banke ekstra hårdt.

"Er der langt endnu?" spørger Felix forpustet.

"Det er på marken efter træerne derhenne," siger Liv og peger. De sætter farten ned og går.

"Når man er på vej væk, tænker man nok på alt det, man ikke kan få med," siger Esma.

"Ja! Alt sit legetøj, sin mobil, sin hund, og måske er der nogle, der ikke kommer med," siger Felix.

"Ja, Samis far var jo heller ikke med på billederne," siger Liv. De bliver stille alle tre.

"Vi kan springe over grøften her, hvor den er smal," siger Liv og hopper.

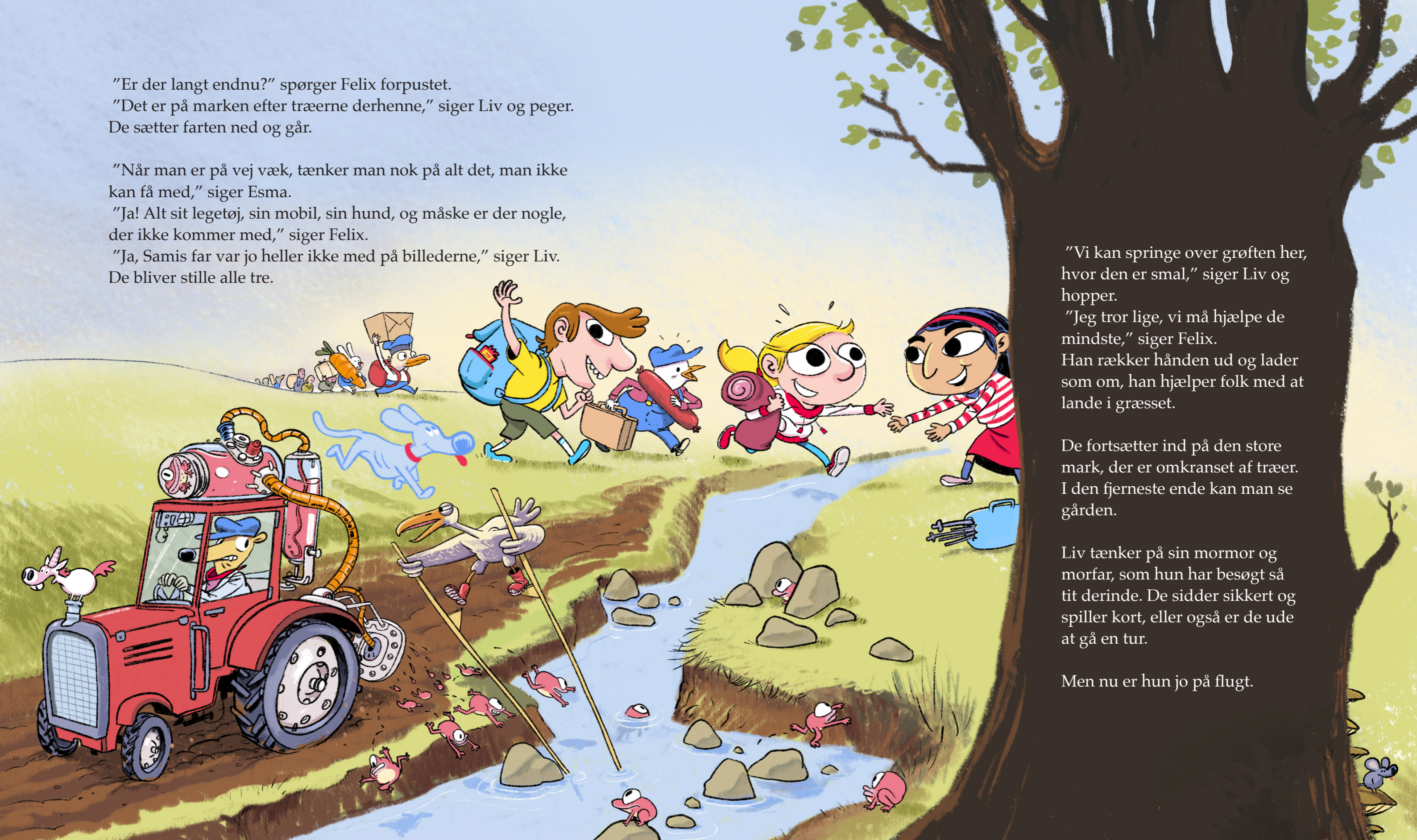
"Jeg tror lige, vi må hjælpe de mindste," siger Felix.

Han rækker hånden ud og lader som om, han hjælper folk med at lande i græsset.

De fortsætter ind på den store mark, der er omkranset af træer. I den fjerneste ende kan man se gården.

Liv tænker på sin mormor og morfar, som hun har besøgt så tit derinde. De sidder sikkert og spiller kort, eller også er de ude at gå en tur.

Men nu er hun jo på flugt.

De smider deres tasker i græsset. Liv hiver teltet ud af hylsteret og fisker den lille pose med pløkker op. Hun tænker på, om det også var sådan, Sami og hans mor og søster stod, da de først kom til lejren.

"Gad vide, hvordan noget bliver til en hel flygtningelejr. Kommer der nogen og hjælper med at sætte teltene op på rækker og sådan noget?" spørger hun de andre.

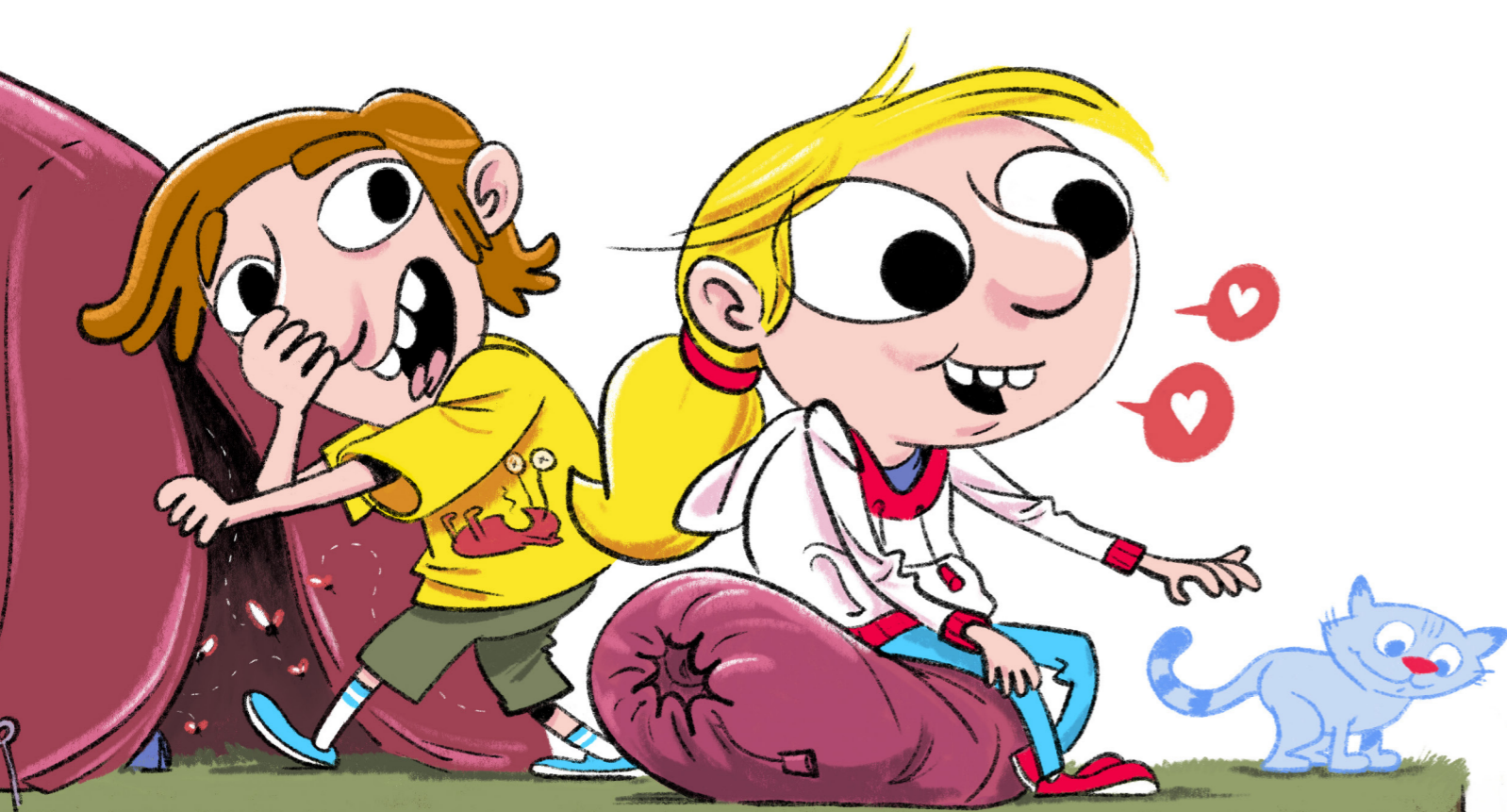
"Malene sagde, at der er mange, der laver en lejr selv, hvor de er i kort tid. Og så kommer der folk og hjælper med mad og tæpper og skole til børnene," siger Esma og hiver sin sovepose op af tasken.

Liv samler teltstængerne, som hun plejer at gøre på teltture med familien.

"Esma, tag lige de fire snore, og sæt dem fast med pløkker," siger hun.

De får rejst teltet, og Felix kravler ind som den første.

"Her stinker af sure tæer og gammel madpakke," siger han og kommer grinende ud.

"De sure tæer er helt sikkert min fars skyld," siger Liv.

"Gammel madpakke? Det minder mig om, at jeg er sulten," siger Esma og hiver posen med mad op fra tasken.

De sætter sig på deres soveposer i græsset foran teltet.

"Vi skal altså dele med de små i lejren," siger Felix.

"Der skal være aftensmad og morgenmad til os alle sammen," siger Liv.

Esma viser dem den lille pose med tre riskiks og to æbler.

"Jeg nåede ikke at tage så meget med," siger hun.

"Sådan er det jo, når man hurtigt skal flygte, og de andre har jo sikkert mad med til sig selv," siger Felix.

"Men hvordan gør vi så?" spørger Liv.

Hun mærker uroen sprede sig. Måske har de ikke helt planlagt det her godt nok.

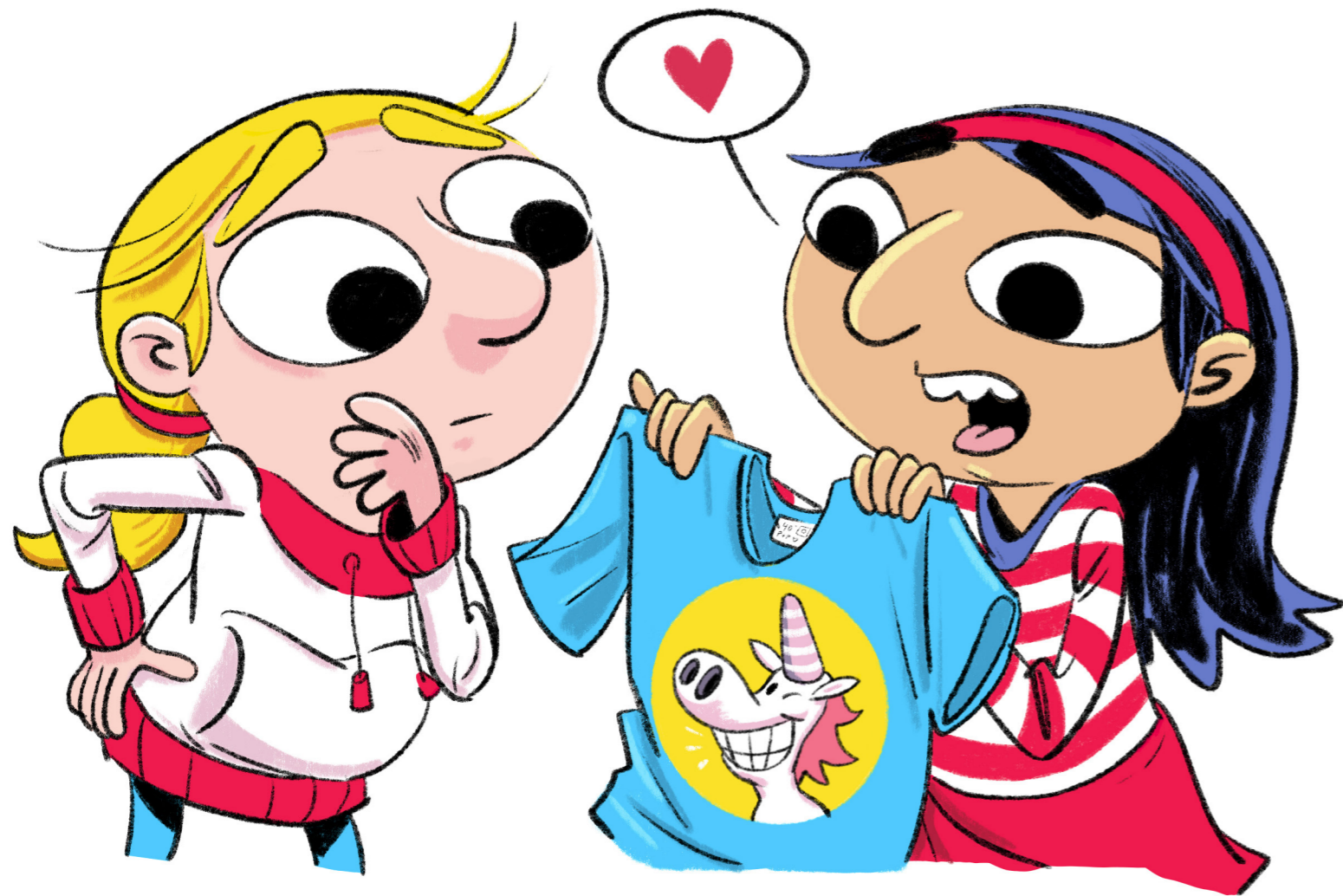
"Hvad med en riskiks til aftensmad, og så kan vi dele æblerne til morgenmad?" forsøger hun.

"Fino," siger Esma og lægger posen ned i tasken igen.

"Og skal vi ikke lave et eller andet nu? Vi kunne spille bold. Ligesom Sami og hans venner?"

Esma rejser sig og børster græs af nederdelen.

"Hvad vil du spille bold med?" spørger Liv.

"Vi kunne tage en bluse og så putte græs og blade i?" siger Esma.

Liv trækker sin yndlingstrøje op af tasken. Hun har ikke lyst til, at den skal blive sparket rundt i græsset. Men så tænker hun på Sami.

Han har nok også mistet ting og gjort noget, han ikke havde lyst til.

Hun rækker den til Esma.

"Ej, Liv. Din yndlings!" siger Esma og holder den op foran sig.

"Den kan vaskes," siger Liv og plukker store totter græs op af marken.

"Jeg finder nogle blade," siger Felix og løber ind mellem træerne. Esma binder knuder på trøjen, så de kan putte græs og blade ned i den og stoppe den godt ud. Da de er færdige, binder hun en knude mere. "Det er ikke rigtigt en bold," siger Felix og griner. Esma forsøger at jonglere med den.

"Så er der aftensmad. En til dig og en til dig," siger Esmå. Hun er kravlet ned i sin sovepose og rækker en riskiks til Felix og en til Liv.

"Husk at tygget langsomt, så er I mætte længere," siger hun. Liv tygger og tygger, og de tørre riskiksstykker sætter sig hele tiden fast i hendes tænder, men det er rart at ligge her sammen med sine bedste venner.

"Det er hyggeligt at være inde i et telt, når det regner udenfor," siger hun og sluger den sidste tørre bid.

"Men det er det jo ikke, hvis man er på flugt," siger Felix og fortsætter:

"Vi er bange. Måske er vores far væk, og vi ved ikke, hvad vi skal i morgen og i overmorgen, og måske kommer vi aldrig hjem igen."

Det regner mere og mere nu.
Liv lægger en hånd på indersiden af teltdugen.
Den bliver våd. Nu kan hun høre rumlen i det
fjerne. Det lyder som torden.
Hun nynner en sang lidt højere, end hun har lyst
til, for hun ved, at Esma er rædselsslagen for lyn
og torden.

"Jeg er mere sulten. Kan vi ikke bare spise æblerne nu?"
spørger Felix.

"Nix, det er til morgenmaden," siger Esma og strammer
grebet om posen.

"Jamen, jeg er rigtig sulten!" siger Felix.
Der bliver helt stille i teltet.

"Men Felix. Vi er jo på flugt," prøver Liv med sin mest bestemte stemme.

"Jeg vil have mit æble!" råber Felix og hiver posen ud af hænderne på Esma.

I det samme lyder et kæmpe tordenskrald, og regnen bliver endnu mere kraftig.

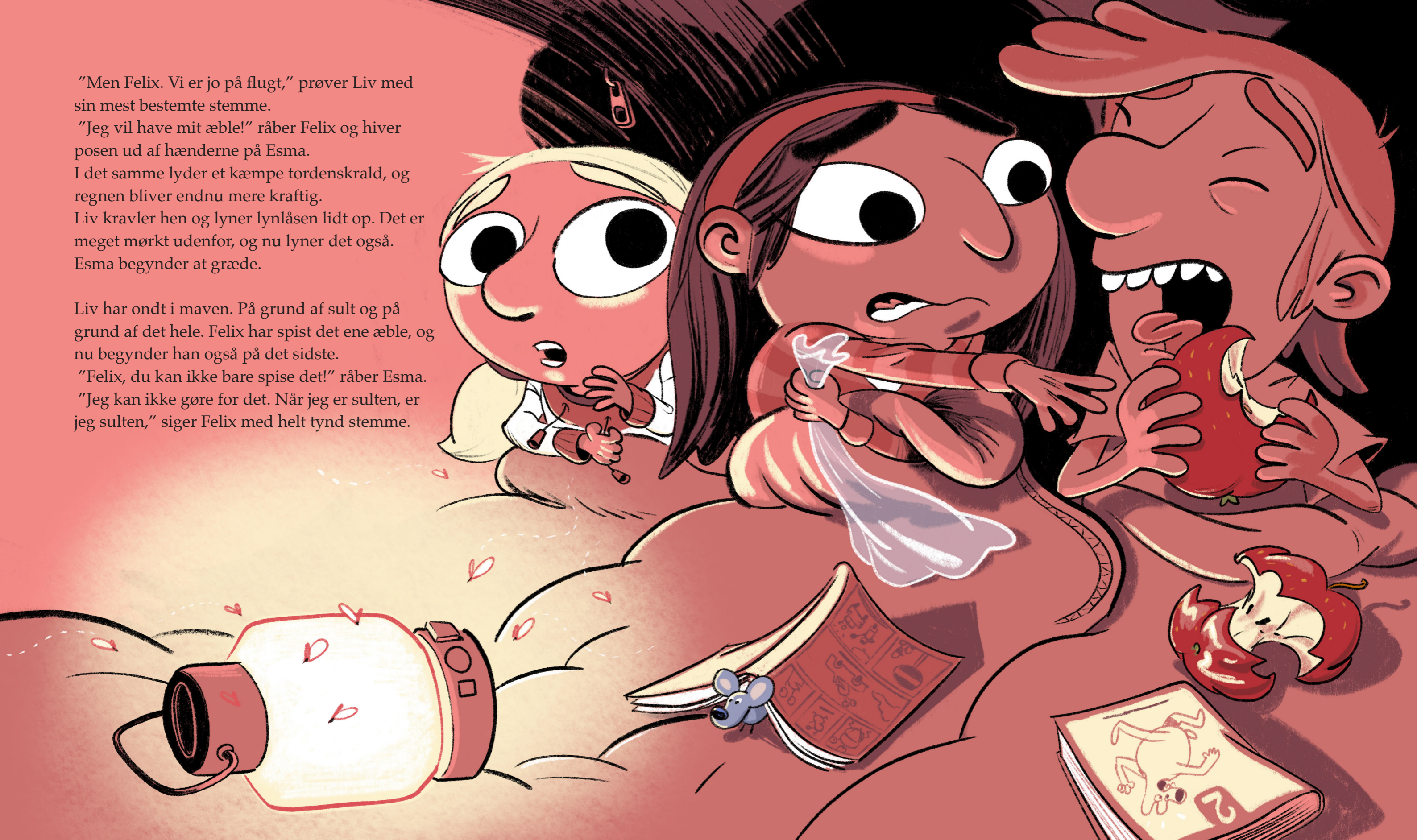
Liv kravler hen og lyner lynlåsen lidt op. Det er meget mørkt udenfor, og nu lyner det også.

Esma begynder at græde.

Liv har ondt i maven. På grund af sult og på grund af det hele. Felix har spist det ene æble, og nu begynder han også på det sidste.

"Felix, du kan ikke bare spise det!" råber Esma.

"Jeg kan ikke gøre for det. Når jeg er sulten, er jeg sulten," siger Felix med helt tynd stemme.

Liv lyner lynlåsen helt op og kravler ud i mørket.
Hun vil bare gerne hjem nu.
Esma og Felix skændes videre inde i teltet.

Hun kan mærke den kolde, slimede jord under sine
fødder. Det regner stadig, og tårerne strømmer ned ad
hendes kinder.

Pludselig synes hun, at der er noget, der bevæger
sig i mørket, og hun skal lige til at skribe. Men så
hører hun sin morfars rare stemme.

"Liv, hvad laver I dog her i regnen?" spørger han.

"Vi er på flugt," siger hun.

"Men fra hvad, lille skat?"

"Det var bare noget, vi legede," siger Liv og græder ind i sin morfars regnjakke.

Den er kold og klistret mod hendes kind.

Esmas og Felixs hoveder stikker ud af teltet.

"Nå, så det er jer, Liv er på flugt med," siger morfar og smiler til dem.

"Måske skulle I holde en lille pause fra flugten og gå med hjem til os og få varmen?" siger han.

"Man kan altså ikke bare lige blive reddet, når man er på flugt!" siger Felix.

Liv tager morfar i hånden. Hun vil i hvert fald med. Esmas kommer også ud af teltet.

"Jeg hader torden," siger hun og tager morfars anden hånd.

"Jeg kan ikke lide, at du bliver her alene, Felix. Lynene kan slå ned i træerne. Kommer du ikke med?" spørger morfar.

Felix er stille lidt, og så nikker han.

"Det var godt, vi henter jeres ting senere," siger morfar.

De går alle fire over mod det hyggelige lys i gårdens vinduer. Regnen prikker på Livs kinder, og hendes fødder er iskolde, men hun er så glad for at holde sin morfar i hånden.

"Vi ville nok ikke klare en ægte oversvømmelse, når vi skal reddes fra regnvejr," siger Felix og griner. Esma og Liv griner også. Det hele virker en smule fjollet nu. "Men det var alligevel en god idé, Felix. Indtil regnen kom," siger Esma.

Da de kommer ind i den lille varme gang, kan de allerede lugte kakao. Mormor kommer og lægger tørre håndklæder om deres hoveder, og Liv giver hende et langt kram.

Det er dejligt ikke at være på flugt mere. Godt, det hele bare var noget, de forestillede sig. På mandag vil hun spørge Sami, om han vil lege. Måske har han lyst til at fortælle mere om, hvordan det var at flygte i virkeligheden.

MANGE MILLIONER BØRN ER PÅ FLUGT

Der er mange mennesker på flugt i verden i dag, og næsten halvdelen af dem er børn.

Børn og voksne flygter fra krige, katastrofer og klimaforandringer, der for eksempel kan give oversvømmelser – som i historien her – men også jordskælv og tørke.

I Red Barnet arbejder vi sammen med lokale samarbejdspartnere i de forskellige lande for at hjælpe børnene, så de har det godt, når de er i flygtningelejre. Vi sørger for, at der er trygge legeområder til børn, og at de kan gå i skole.

Vi vil også gerne have, at børn der kommer her til Danmark, får det godt i vores land, så vi hjælper dem på forskellige måder med at falde til. Det kan være ved at fortælle de voksne, hvordan de tager imod børn, der har været på flugt. Det kan også være ved at hjælpe med, at børnene kommer til at gå til noget i deres fritid. I Danmark er det almindeligt, at børn går til fodbold, dans, musik, badminton og den slags. Men det er ikke sikkert, at de børn, der kommer fra et helt andet land, er vant til det.

Hvad ville du gerne spørge Sami om, hvis du mødte ham?

Måske har du selv en ven eller en klassekammerat, der har været på flugt? Det kan være svært at forestille sig, hvordan det er, men de fleste vil gerne fortælle om deres historie og deres hjemland.

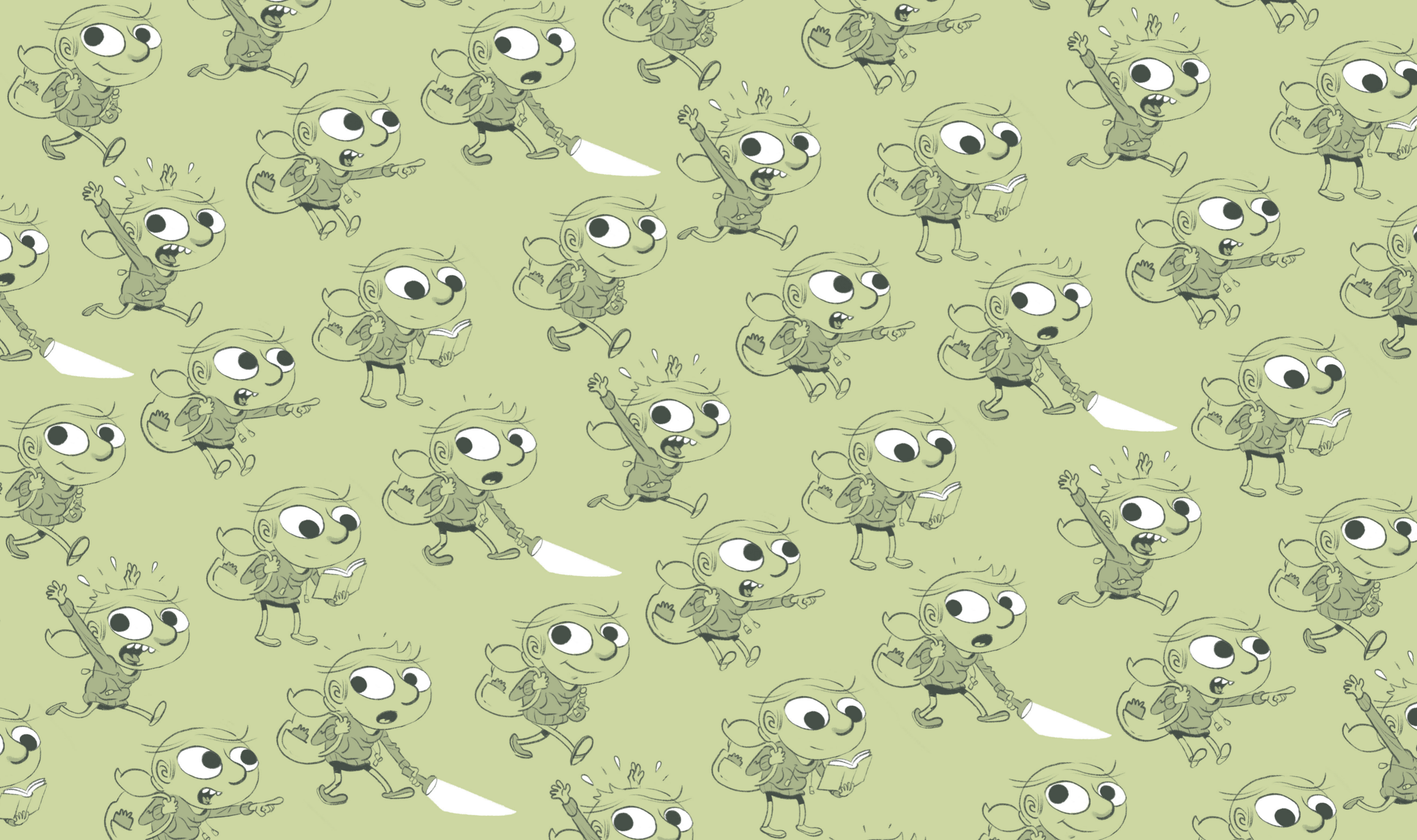
Her er nogle spørgsmål, du kan stille, hvis du møder en, der har været på flugt:

Bogen om Liv og hendes venner er blevet til med støtte fra Danida.

UDENRIGSMINISTERIET
Danida

Hvordan er det at være et barn på flugt?

Det ved Sami, som skal gå i Livs klasse.

Hans landsby blev oversvømmet, så familien måtte flygte og bo i flygtningelejr. Liv og hendes to venner Esma og Felix kan slet ikke forestille sig, hvordan det må være.

Men så finder de på en leg, hvor deres hus pludselig bliver oversvømmet, og de må løbe for livet og slå lejr på en mark. De har ikke meget mad med, og de bryder sig ikke om mørket, men de kan jo ikke bare stoppe deres flugt. Med mindre de er så heldige at blive reddet?

Pyh! Det er heldigvis bare noget, de leger!

9 788794 245951